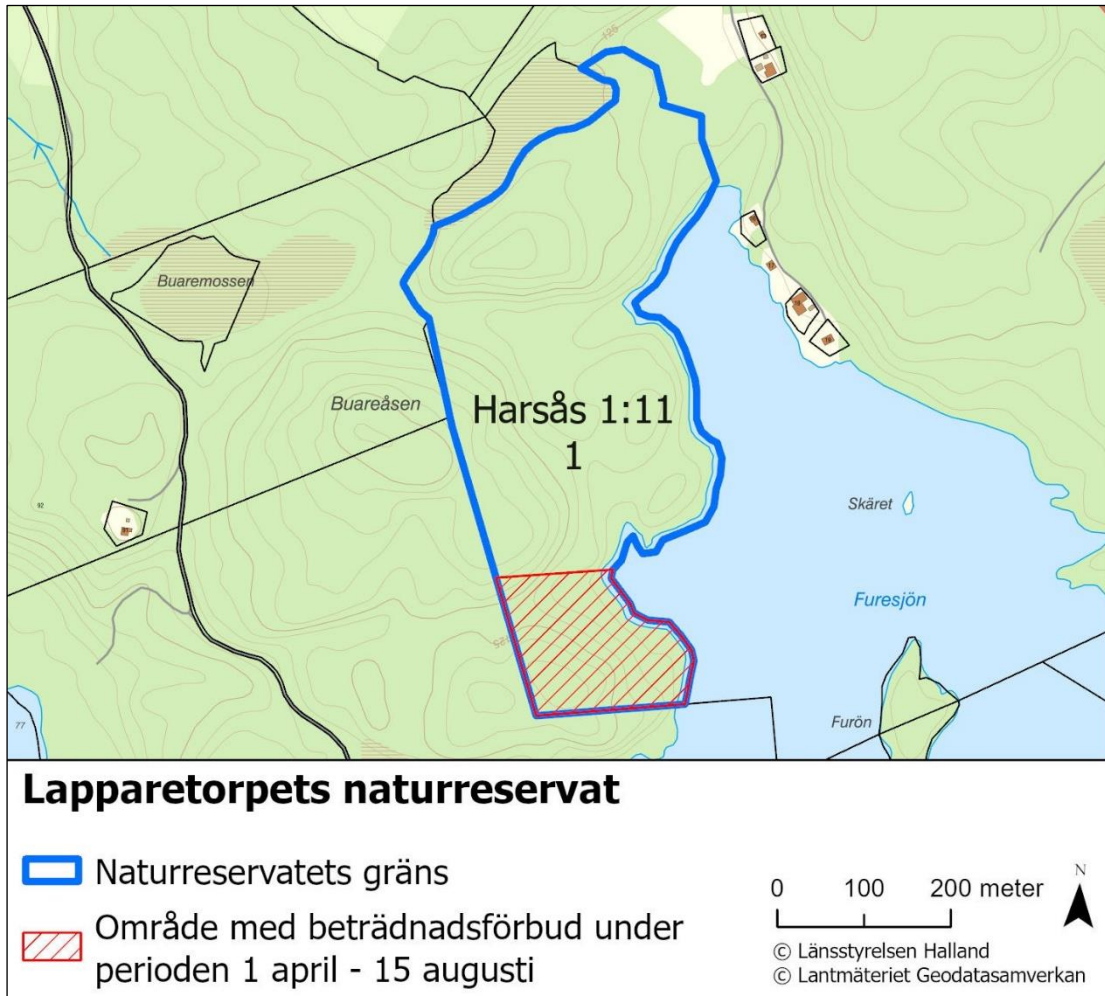

Bildande av Lapparetorpets naturreservat i Varbergs kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (MB) att förklara det område som avgränsas av blå heldragen linje på ovanstående karta som naturreservat, med syfte, skäl och föreskrifter enligt nedan.

Reservatets gränser ska märkas ut i fält och dess namn ska vara Lapparetorpets naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Syftet med naturreservatet

Syftet med Lapparetorpets naturreservat är att bevara och utveckla den biologiska mångfald som är knuten till områdets bokskogar och blandskogar. Särskilt viktigt att värna är gamla, grova och senvuxna ädellövträd, döda träd, naturlig hydrologi samt hotade eller sällsynta arter. Syftet är även att skapa möjligheter för arter att sprida sig inom området. Inom ramen för ovanstående syften ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

Syftet ska nås genom att:

- land- och vattenmiljöerna skyddas mot exploatering och produktionsskogsbruk,
- graninslaget avvecklas med undantag för enstaka gamla granar,
- områdets löv- och blandskogar till stor del får utvecklas genom naturlig dynamik, där förekomsten av död ved och gamla lövträd ökar genom att skogens naturliga processer tillåts fortgå. Naturvårdande fällning, röjning, ringbarkning, veteranisering och skapande av högstubbar av träd och buskar i syfte att gynna trängda solitärträd, föryngring av ädellövträd eller för att skapa blomrikedom och heterogenitet i bestånden bör dock utföras,
- lövträd planteras och gynnas genom röjningar av konkurrerande vedväxter. Plantorna hägnas mot viltbete vid behov,
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syfte och föreskrifter beaktas i skötseln av reservatet.

Skälen för beslutet

Områdets värdekärnor utgörs av naturskogsartade ädellöv- och blandskogar.

Naturvärdena kan skadas av skogsbruksåtgärder som avverkning och gallring, av fysisk exploatering, av förändrad hydrologi samt av konkurrens från gran och främmande arter.

De viktigaste åtgärderna för att bevara värdena är att skydda området från skogsbruk, hålla efter gran och utöka ädellövbestånden.

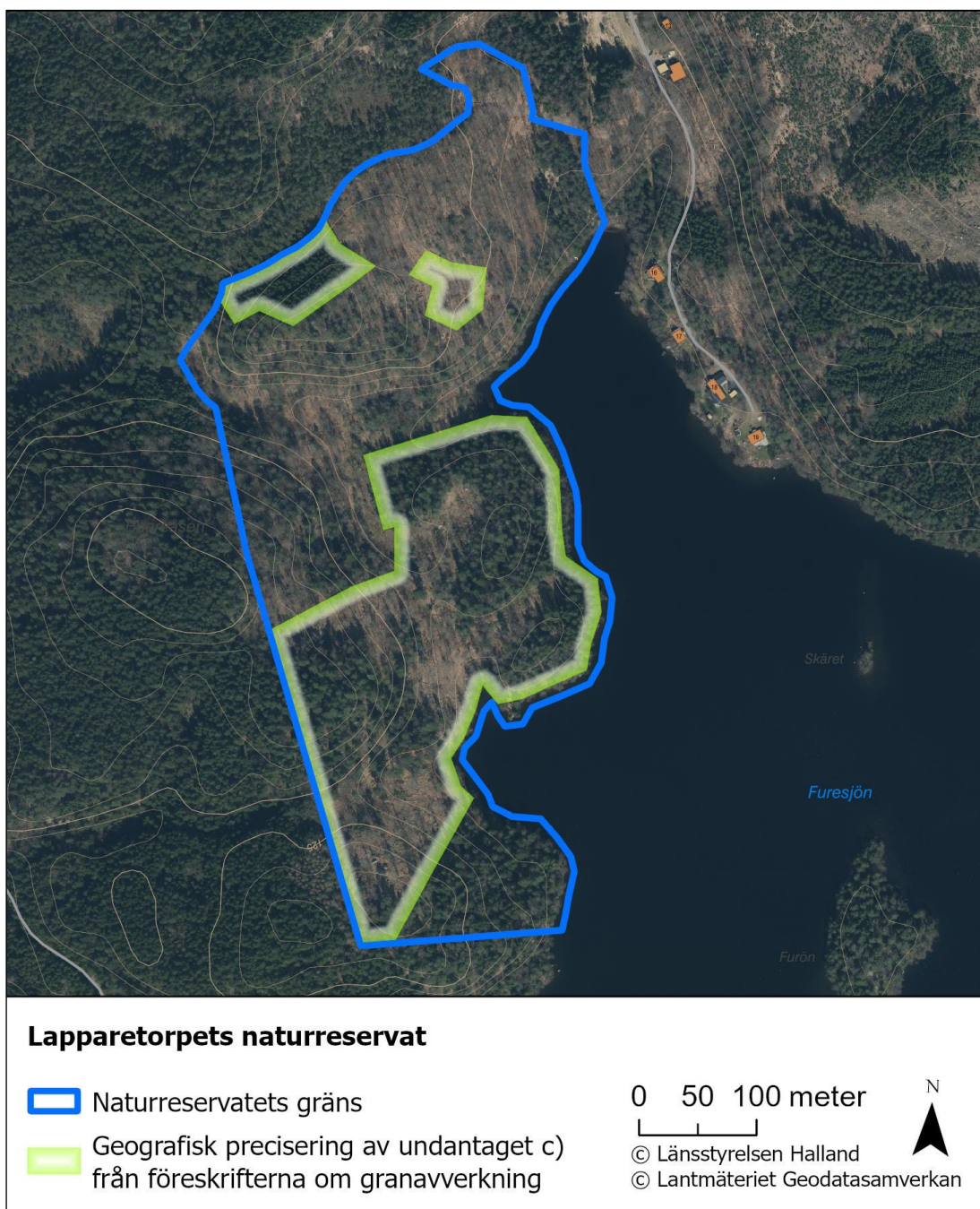
Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § MB, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservat, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att inom området:

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. uppföra mast eller antenn samt anlägga luft- eller markledning,
3. anlägga väg,
4. borra, spränga, schakta, gräva, markbearbeta eller bedriva täkt,
5. dika, dikesrensa, dämna eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologi,
6. anordna upplag, tippa eller fylla ut,
7. kalka, gödsla eller sprida bekämpningsmedel,
8. avverka, gallra, röja, föryngra skog eller på annat sätt påverka vegetationen,
9. ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grövre grenar,
10. framföra motordrivet fordon, förbudet gäller ej jakträttsinnehavare vid uttransport av älg, hjort eller vildsvin,
11. inplantera för området främmande växt- eller djurarter,
12. sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift samt
13. under tiden 1 april – 15 augusti beträda området som är markerat på beslutskartan.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet eller den förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna B 1-9,
- b) snitsling och skyltning vid jakt under förutsättning att snitslar och skyltar avlägsnas senast ett dygn efter avslutad jakt,
- c) markägaren att, innan utgången av år 2043, avverka gran inom område som markerats med grön färg i karta 1 nedan samt att transportera ut virket på tillfälligt anlagd basväg,
- d) skyltning och tillsyn inom ramen för beslut om vattenskyddsområde.
- e) fiske och andra rättigheter knutna till Furesjön. Trots vad som står i föregående mening gäller dock tillträdesförbudet enligt föreskrift A13 gentemot alla.

Karta 1: Kartan visar var i området vissa undantag från A-föreskrifterna gäller.

2024-08-20

511-7778-15

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § MB ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla åtgärder inom området enligt följande:

1. utmärkning av naturreservatets gräns och områden med beträdnadsförbud enligt naturvårdsverkets anvisningar,
2. anläggning och underhåll av friluftslivsanordningar, exempelvis informationsskyltar,
3. fällning, ringbarkning och röjning av gran,
4. avverkning av sådan gran som avses i undantaget c) från A-föreskrifterna och som visas i karta 1 ovan i det fall markägaren inte själv avverkat denna gran senast år 2043,
5. sådd och plantering av ädellövträd, sälg, hassel och insektsskyltande, nektargivande träd och buskar, användande av hägn mot viltbete samt naturvårdande röjningar på hyggen och i ungskogar för att gynna lövträd, hassel och insektsskyltande, nektargivande träd och buskar,
6. naturvårdande fällning, röjning, ringbarkning, veteranisering och skapande av högstubbar av träd och buskar i syfte att gynna trängda trädsolitärer eller för att skapa blomrikedom och heterogenitet i bestånden,
7. bekämpning av främmande arter,
8. utsättning av hotade arter där utsättningar krävs för att stärka artens möjlighet till långsiktig överlevnad i länet samt
9. undersökningar och dokumentation av friluftsliv, mark, vatten samt växt-, svamp- och djurliv.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservat samt om ordningen i övrigt inom naturreservat (7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen [1998:1252] om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
2. skada, plocka eller samla in mossor, lavar eller svampar annat än enstaka exemplar. Förbudet gäller inte plockning av matsvamp,
3. elda,
4. inplantera för området främmande växt- eller djurarter,
5. framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller dock ej jakträttsinnehavare vid uttransport av älg, hjort och vildsvin,

6. sätta upp tavla, affisch, skylt, snitsel eller göra inskrift samt
7. under tiden 1 april – 15 augusti beträda området som är markerat på beslutskartan.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

8. anordna lägerverksamhet, tävlingar eller andra arrangemang,
9. utföra undersökningar som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön. Detta krav om tillstånd gäller dock inte vid insamling och dödande av ryggradslösa djur om insamlingen krävs för att en säker artbestämning ska kunna ske, den görs manuellt genom plockning, håvning eller motsvarande (alltså ej med fällor) och den görs utan att bark, ved eller andra substrat skadas. Kravet om tillstånd gäller inte heller plockning av växter, bär eller matsvamp.

Upplysningar

Om föreskrifterna

A-föreskrifterna gäller för åtgärder och verksamheter som genomförs med stöd av äganderätt eller andra juridiska rättigheter, t.ex. nyttjanderätt och servitut. I det fall en åtgärd som enligt lag enbart får utföras av en rättighetsinnehavare, utförs av en person som saknar rättighet, omfattas denna person av de förbud som meddelas i A-föreskrifterna. Således gäller A-föreskrifterna till exempel för alla personer som röjer sly eller avverkar i reservatet, eftersom en sådan åtgärd endast får utföras av rättighetsinnehavare (eller av annan efter medgivande från rättighetsinnehavare).

C-föreskrifterna gäller för allmänheten. Föreskrifterna riktar sig även till markägaren och andra med särskild rätt till fastigheten då dessa utövar aktivitet som inte är knutet till dessa rättigheter.

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken (C-föreskrifterna) träder i kraft 14 september 2024, oavsett om beslutet överklagas.

Förbudet mot eldning avser eldning och grillning med fasta bränslen som ved, kol, kottar, gräs, ris. Skälet är att eldning med fasta bränslen utgör en brandfara, och att grenar, stammar, kottar etc. har betydelse för områdets djur, växter och svampar. Föreskriften gäller inte campingkök som drivs med gas eller flytande bränsle om dessa används på ett brandsäkert sätt.

2024-08-20

511-7778-15

Andra bestämmelser

Länsstyrelsen erinrar även om att andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftet med reservatet, eller som ett komplement till föreskrifterna är bland andra:

16 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Under tiden den 1 mars-20 augusti ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

2 kap. 1, 6-8 §§ kulturmiljölagen (1988:950), fornlämningar

De fornlämningar som återfinns inom reservatet är skyddade enligt lag. Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen får vidta de åtgärder som behövs för att skydda, vårda och undersöka en fornlämning.

7 kap. 13-18h §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelser

Strandskyddsområde berör de delar av reservatet som ligger inom 100 meter från sjön. Strandskyddsbestämmelsernas syfte är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Åtgärder som kan skada eller motverka syftet med strandskyddet är förbjudna.

4-9 §§ artskyddsförordningen (2007:845), fridlysta arter

Många arter är fridlysta. Det innebär att djuren och växterna inte får skadas eller störas, och i många fall även att fortplantningsområden och viloplatsen är skyddade. Alla fåglar, groddjur, kräldjur, fladdermöss samt orkidéer är fridlysta, och dessutom ett urval av andra organismer. Flodpärlmussla är fredad enligt förordningen om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen (SFS 1994:1716).

12 kap. 6 § miljöbalken

För verksamheter och åtgärder som kan ändra naturmiljön väsentligt krävs samråd med Länsstyrelsen, i de fall verksamheten eller åtgärden inte omfattas av tillståndsplikt eller anmälningsplikt enligt miljöbalken. Inom reservat kan t ex underhåll av ledningsgator eller vägar omfattas av samrådsplikt.

2024-08-20

511-7778-15

Artikel 7 i Europaparlamentets och Rådets Förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter: Invasiva främmande arter av unionsbetydelse får inte avsiktligt tillåtas reproducera sig, växa eller odlas.

Stora Nedens fiskevårdsområde 1383-85/4

För fiske i Furesjön krävs fiskekort. Fisket i sjön förvaltas av Stora Nedens FVF.

Vattenskyddsområde Stora Neden-Mäsen 1383K-P2010/9

Reservatsområdet ingår i vattenskyddsområdet Stora Neden-Mäsen som beslutades av Länsstyrelsen 2007-06-05 och har diarienummer 513-10543-06.

I vattenskyddsområdet finns bland annat föreskrifter om hantering av petroleumprodukter, bekämpningsmedel och växtnäringsämnen, upplag av virke, bark, flis och spån, upplag och deponering av avfall och förorenade massor, upplag av asfalt, oljegrus, vägsalt och snö, beläggningsarbeten på vägar, nyanläggning av vägar, markarbeten i form av schaktning, grävning, fyllning och täkt, energianläggningar, kalkning samt transport och hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen.

Hur man överklagar

Eventuellt överklagande skickas till halland@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange vilket beslut som överklagandet gäller, t.ex. genom att ange diarienumret. Skriv också vilken ändring som begärs.

För att överklagandet ska kunna prövas måste det komma in till Länsstyrelsen **senast den 13 september 2024**. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Regeringen för prövning.

Kungörelse av beslut

Detta beslut kommer att kungöras i ortstidning och i länets författningssamling enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen i Hallands län och Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland.

Beskrivning av området

Lapparetorpets naturreservat ligger vackert intill Furesjön i Harsås, Nösslinge, i de nordöstra delarna av Varbergs kommun, vid gränsen mellan nemoral och boreonemoral zon. Trakten kring Nösslinge är rik på bokskog och Lapparetorpets naturreservat ligger inom ett kluster av skyddade och värdefulla områden.

Dagens skog i reservatet består huvudsakligen av två kategorier, dels planterad granskog eller hyggen efter sådan skog, dels bokdominerad ädellöv- och blandskog. Den bokdominerade skogen är i den mer sluttande och bergbundna terrängen naturskogsartad och saknar i princip spår från gallring. Tätheten av död ved och gamla träd av främst bok, ek och gran är hög. I dessa bestånd finns förutom nämnda trädarter också betydande inslag av tall, björk och asp. Ädellövskogen i reservatets nordöstra del är något yngre, mer jämnårig och har spår från sentida gallring. Längst i nordost finns en sumpskog med al, gran, björk, tall och lite rönn. Enstaka alar har här välutvecklade socklar. Längst i söder finns en ogallrad, grandominerad barrblandskog med inslag av löv. Ett slutningskärr återfinns i de centrala delarna av området. På hyggena självföryngras främst bok och gran.

Grova bokar och granar med lågt ansatta grenar samt levande och döda enar vittnar om att området tidigare varit betesmark med ett glesare kronskikt.

Uppgifter om reservatet

Namn	Lapparetorpets naturreservat
Kommun	Varberg
Distrikt	Nösslinge
Areal	16,8 hektar
Lägesbeskrivning	4,5 kilometer sydväst om Källsjö
Mittkoordinater SWEREF 99 TM	O: 353726, N: 6342026
Naturgeografisk region	Region 11, Sydsvenska höglandets västdel
Naturvårdsregister-ID	2062284
Fastigheter och marksamfälligheter	Harsås 1:11
Markägarkategori	Privat
Förvaltare	Länsstyrelsen

2024-08-20

511-7778-15

Ärendets handläggning

Arbetet med att bilda Lapparetorpets naturreservat påbörjades 2015 med anledning av att markägaren till fastigheten Harsås 1:11 skickade in en intresseanmälan om formellt skydd på delar av den egna fastigheten. En förhandling om reservatsgräns, föreskrifter och ekonomisk kompensation tog vid och avtal om intrångsersättning skrevs mellan staten och markägaren 2021.

2024-04-12 skickades förslag till beslut och skötselplan ut på remiss till myndigheter organisationer och berörda markägare. Svar inkom från Varbergs kommun, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Hallands botaniska förening samt två markägare. I bilaga 3 redovisas yttrandena samt hur Länsstyrelsen valt att beakta dem.

Yttrandena har föranlett att följande ändringar gjorts i beslutet.

I karta 1 har den yta som markägaren själv får avverka gran på utökats med knappt en halv hektar. Undantaget e) från A-föreskrifterna har lagts till för att förtydliga att fiske och andra rättigheter knutna till Furesjön inte ska träffas av föreskrifterna annat än att tillträdesförbudet enligt föreskrift A13 även i det slutgiltiga reservatsbeslutet ska gälla gentemot alla.

Länsstyrelsens bedömning

Val av område och skyddsform

Områdets värdekärnor utgörs av bokdominerade, naturskogsartade bestånd med gamla träd, död ved och andra strukturer som är viktiga för den biologiska mångfalden. Reservatet ligger inom värdestrakt för ädellövskog (4 - Hallands mellanbygd) och ädellövskog är en nationellt prioriterad skogstyp enligt Nationell strategi för formellt skydd av skog (Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2017). Sammantaget gör detta att området är prioriterat för skydd enligt den nationella strategin för formellt skydd av skog.

Det som kan hota värdena är bl.a. avverkning, dikning och annan negativ förändring av hydrologin, plantering av främmande trädslag, konkurrens från gran, exploatering samt fragmentering av biotoperna.

Då ett rationellt skogsbruk inte är förenligt med bevarandet av arterna i området behövs någon form av långsiktigt skydd. Området kräver en del skötsel- och restaureringsinsatser vilket medför att en skötselplan behövs. Vidare krävs ordningsföreskrifter för att bevara områdets värden. Naturreservat är därmed den lämpligaste skyddsformen.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd, Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt

bidrar till att uppnå miljökvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt- och djurliv”.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Furesjön och en del av landstranden, bland annat i reservatet, ingår i det kommunala naturvårdsprogrammet.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser, hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt den för området gällande översiktsplanen.

Intresseprövning

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, att avgränsningen av området, reservatets omfattning och föreskrifternas utformning i detta beslut innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten.

Medverkande i beslutet

Detta beslut har fattats av landshövding Anders Thornberg. I handläggningen av ärendet medverkade t.f. länsråd Lovisa Ljungberg, naturvårdsdirektör Henrik Martinsson, antikvarie Jenny Nord och naturvårdshandläggare Mattias Lindström. Den sistnämnda har varit föredragande.

Anders Thornberg

Mattias Lindström

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1 Skötselplan

Bilaga 2 Fastighetsförteckning

Bilaga 3 Sammanställning av inkomna remissvar

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.